Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare, Tĕrgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.

Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare, Tĕrgulŭ Inului Nr. 30.

Inserate mai primescŭ în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulu insertiunilorŭ: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVI.

„Gazeta“ ese în fiă-care ḑi

Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.

Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
a administraţiune, piaţa mare, Tĕrgulu Inului Nr. 30 etagiulu I.: pe unu anu 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtu abonamentele câtu şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 127. Braşovŭ, Vinerĭ, 11 (23) Iunie 1893.

Braşovŭ, 10 Iunie v.

Şovinismulŭ ungurescŭ a raportatŭ ḑilele acestea unŭ nou triumfŭ. Triumfulŭ sĕu este de astă-dată cu atâtŭ mai strălucitŭ, fiind-că se rapórtă chiar la armata comună, care până acum, cu escepţiunea unorŭ casurĭ de „curtoasiă“, totŭ a mai resistatŭ cu óre care tenacitate curentului şovinistŭ maghiarŭ.

E vorba de conflictulŭ, ce s'a iscatŭ ḑilele acestea între comandantulŭ de corpŭ Lobkowitz şi între primăria capitalei Budapesta. Acésta din urmă a declaratŭ purŭ şi simplu, că ea nu mai vré sĕ priméscă dela comanda militară nicĭ o hărtiă scrisă în limba germană, ci numai unguresce. Comandantulŭ de corpŭ însĕ, principele Lobkowitz, basatŭ pe practica de până acum, cum şi pe dispoziţiunile legei din 1840, a rĕspunsŭ, că de óre-ce îndatorirea de-a corĕsponda cu autorităţile unguresci în limba maghiară e prevĕḑută numai faţă cu comandele regimentelorŭ maghiare, ér nu şi faţă de comandele altorŭ regimente, astfelŭ comanda militară din Budapesta nu este datóre sĕ corespondeze cu autorităţile unguresci în limba maghiară, ci-şĭ va reserva şi pe mai departe dreptulŭ de a coresponda în limba germană, cum a făcutŭ şi până acum.

Conflictulŭ acesta, dintre principele Lobkowitz şi primăria Budapestei, a produsŭ în primele momente o iritaţiă mare în tabĕra şoviniştilorŭ maghiarĭ. Presa unguréscă de tóte nuanţele prinsese sĕ strige în contra lui Lobkowitz, ér cei din oposiţiă începuseră a lovi în guvernŭ, imputându-i, ca de obiceiu, lipsă de energiă faţă cu cei dela Viena.

Conflictulŭ însĕ n'a duratŭ multŭ. Abia la câte-va ḑile elŭ a fostŭ resolvatŭ şi încă într'unŭ modŭ atâtŭ de satisfăcĕtorŭ pentru şoviniştii maghiarĭ, încâtŭ a întrecutŭ póte chiar şi cele mai esagerate aşteptărĭ ale lorŭ.

A fostŭ de ajunsŭ, ca deputatulŭ Széll Kálmán sĕ adreseze, în delegaţiunĭ, o interpelaţiă ministrului comunŭ de rĕsboiu, pentru ca acesta numai decâtŭ, încă prin firŭ telegraficŭ, „sĕ ia la raportŭ“ pe principele Lobkowitz, care a „cutezatŭ“ sĕ se pórte atâtŭ de „bruscŭ“ faţă cu primăria dela Pesta.

Sigurŭ, că membrii delegaţiunei ungare vorŭ fi rĕmasŭ uimiţĭ de acestŭ triumfŭ neaşteptatŭ alŭ lorŭ. Acum presa unguréscă tace şi liniştea s'a restabilitŭ pe deplinŭ în tabĕra şoviniştilorŭ maghiarĭ, carĭ saltă de bucuriă vĕḑendu-se atâtŭ de satisfăcuţĭ în aşteptările lorŭ.

Legea e numai lege, şi décă principele Lobkowitz a vrutŭ sĕ se ţină de lege, étă că astăḑĭ e caracterisatŭ între ómenii „carĭ aparţinŭ trecutului“.

Dătătóre de tonŭ suntŭ astăḑĭ ordinaţiunile, în carĭ se esprimă adevĕratulŭ „spiritŭ alŭ timpului“. După cea mai nouă ordinaţiune a ministrului comunŭ de rĕsboiu, de astăḑĭ înainte tóte autorităţile armatei comune vorŭ trebui sĕ corespondeze cu autorităţile unguresci în limba maghiară, ba şi dela particularĭ suntŭ datóre a primi hărtiile, ce li-se vorŭ trimite în limba maghiară.

Nu încape îndoélă, că acesta este unŭ succesŭ, la care Ungurii cu câţĭ-va anĭ înainte n'ar fi cutezatŭ nicĭ măcarŭ sĕ aspire. Apetitulŭ lorŭ însĕ a crescutŭ mâncândŭ şi va cresce încă. Cei ce dela începutŭ i-au menagiatŭ în tendinţele lorŭ de maghiarisare şi-i menagiéză şi aḑĭ, va trebui neapĕratŭ sĕ-i menagieze şi în viitorŭ, găci altfelŭ s'a isprăvitŭ cu „frăţietatea“.

Astfelŭ vedemŭ, că şovinismulŭ ungurescŭ ocupă tĕrîmŭ din ḑi în ḑi mai mare. Póte că acésta, întru câtŭ a începutŭ sĕ trécă binişorŭ şi în socotéla limbeĭ germane, sĕ nu le prea convină celorŭ dela Viena. Dér cine e de vină?

CRONICA POLITICA.

— 10 (22) Iunie.

Din incidentulŭ numirii unui **nou nunciu papalŭ** (Agliardi) în Viena. „Pol. Corr.“ ḑice urmatórele: „Nunciulŭ Agliardi a adusŭ cu sine din Roma îndrumările cele mai avantagióse politicei bisericescĭ. Décă e adevĕratŭ acésta şi décă întru adevĕrŭ Curia romană este hotărîtă a face concesiunĭ în tóte cestiunile, carĭ se potŭ uni cu basele fundamentale ale bisericei, atuncĭ misiunea acésta, făcută în interesulŭ păcei confesionale, nu póte sĕ producă decâtŭ bucuriă, fiindcă atitudinea Curiei faţă de Francia şi Belgia dovedesce, că programulŭ bisericescŭ politicŭ alŭ lui Weckerle se póte împăca cu condiţiile fundamentale bisericescĭ.

*

„Politik“ află din cercurĭ bineinformate, că după reîntórcerea ministrului-preşedinte conte Taaffe din Elischau, se vorŭ începe din nou consiliile miniştrilorŭ cu privire la **cestiunea boemă.** Conducĕtorii stângei îndémnă pe guvernŭ, sĕ îndeplinéscŭ în curêndŭ pe cale administrativă înfiinţarea unei judecătorii cercuale în Trautenau. La casŭ, décă ministrulŭ de justiţiă va persista în punctulŭ sĕu de vedere, vorŭ cere dimisionarea ministrului de justiţiă şi înlocuirea sa prin unŭ aderentŭ alŭ stângei. Décă contele Taaffe nu va corĕspunde acestorŭ cererĭ, atuncĭ i-se va pune în perspectivă cea mai crâncenă oposiţiune din partea Germanilorŭ liberalĭ. — Din Viena se anunţă, că ministrulŭ-preşedinte austriacŭ Taaffe după o petrecere de câteva ḑile a sositŭ alaltăerĭ **din Boemia** în Viena. Indatŭ ce a sositŭ în capitala austriacă s'a adunatŭ consiliulŭ de miniştri la locuinţa lui Taaffe. In acestŭ consiliu s'a discutatŭ situaţia din Boemia şi mai alesŭ postulatele Germanilorŭ din Boemia, care se potŭ numi cu tótă uşurinţa: *ultimatum.* Contele Schönborn şi ministrulŭ Dr. Steinbach se opunŭ înfiinţării unei judecătorii cercuale în Trautenau, deşi acésta constitue prima condiţiă a Germanilorŭ; ceilalţĭ miniştri propunŭ *disolvarea dietei imperiale.* Remediulŭ acesta însĕ cu greu se va puté aplica. Se mai spune, că Cehii feudalĭ au rupt'o de totŭ cu politica Cehilorŭ tinerĭ.

*

Ḑiarulŭ bulgarŭ „Svoboda“ publică unŭ articulŭ vehementŭ în contra Serbiei şi în terminĭ necuviincioşĭ insultă şi pe **regele Alexandru.** Acéstă procedere a numitului ḑiarŭ a produsŭ mare indignaţiune în cercurile diplomatice din Sofia. „Coresp. Ung.“ anunţă, că representantulŭ austro-ungarŭ la Sofia, Burian, şi-a esprimatŭ faţă de ministrulŭ Grecov indignarea sa cu privire la acestŭ articolŭ. Ministrulŭ Grecov s'a şi grăbitŭ sĕ şĭ esprime părerea sa de rĕu despre cele întêmplate, accentuândŭ tot-deodată, că conţinutulŭ numitului articolŭ nu representă vederile ministeriului. In cercurile diplomatice însĕ se crede, că acestŭ articolŭ a fostŭ inspiratŭ de ministrulŭ preşedinte bulgarŭ Stambulov.

*

Din Petersburg se anunţă, că **guvernulŭ rusescŭ** a făcutŭ paşii de lipsă pe lângă **guvernulŭ bulgarŭ**, ca Bulgaria sĕ restitue Rusiei cheltuelile cu ocupaţiunea din 1878—79. Ministrulŭ rusescŭ de esterne a rugatŭ pe girantulŭ de afacerĭ din Sofia alŭ Germaniei, sĕ atragă atenţiunea guvernului bulgarŭ la acéstă cestiune. Suma reclamată face *două milióne de ruble*, carĭ cu percente se urcă la *trei milióne.*

FOILETONULU „GAZ. TRANS.“

VENUS IN CAPITOLIU.

De Marc Twain.

PARTEA I.

(Scena se petrece în atelierulŭ unui sculptorŭ din Roma).

— George, te iubescŭ aşa de multŭ!

— Dumneḑeu sĕ ţĭ binecuvinte inima credinciósă, Mario, dér de ce tatălŭ tĕu este atâtŭ de nemilosŭ?

— Iartă-i, dér elŭ ţine arta de-o prostiă şi nu se pricepe decâtŭ la neguţătoriă. Elŭ crede, că cu tine voiu muri de fóme.

— Părere afurisită! De ce nu m'am făcutŭ mai bine unŭ precupeţŭ, decâtŭ artistŭ inspiratŭ, care n'are ce mânca?

— Nu despera, iubitulŭ meu George, prejudiţiulu tatăluĭ meu va înceta, îndată ce vei primi 50,000 dolarĭ...

— Cincĭḑecĭ de mii de dracĭ! Ce copilăriă, dóră datorescŭ şi chiria casei.

PARTEA II.

(*Scena*: *o locuinţă din Roma*).

— Iubite domnule, e pĕcatŭ a discuta mai departe cestiunea; eu n'am nimicŭ contra d-tale, dér nu-mĭ potŭ da fata unui omŭ, care este alcătuitŭ din amorŭ, artă şi — fóme.

— 'Ţĭ mărturisescŭ, d-le, că-sŭ omŭ sĕracŭ. Dér renumele, gloria? Unŭ amicŭ din Arcanzas ḑice, că statua mea nouă, ce representă America, este o operă fórte de artă şi elŭ crede tare, că odinióră numele meu va fi vestitŭ.

— Hăbăucie! Ce pricepe, la astfelŭ de lucrurĭ, acelŭ măgarŭ din Arcanzas? Gloria este nimicŭ; lucrulŭ de căpeteniă e, că ce preţŭ au spărietórele de paserĭ în marmură, ce facĭ d-ta? Lucri la una o jumĕtate de anŭ, ş'apoi o vinḑĭ cu 100 dolarĭ. Arată-mĭ 50,000 dolarĭ, şi capeţĭ fata. Décă nu, o dau altuia. Ai timpŭ de-o jumĕtate de anŭ, ca sĕ câştigĭ aceştĭ banĭ. Salutare!

— Oh, vai mie!

PARTEA III.

(*Scena* : *unŭ atelierŭ.*)

— Ah, John, prietinulŭ meu din tinereţă, sunt omulŭ celŭ mai nefericitŭ!

— Eştĭ filcău de bâtă!

— N'am nimicŭ, ce mi-ar plăcé, numai o biată statuă şi nicĭ aceea nu mĕ compătimesce. Privesce faţa ei de marmoră, câtŭ e de frumósă şi — nesimţitore.

— Aşĭ, prostiă! N'ai ḑisŭ tu mai înainte, că ai timpŭ de o jumĕtate de anŭ, sĕ procurĭ banii?

— Amice, nu-ţĭ bate jocŭ. De aşĭ avé timpŭ de şése vécurĭ,—ce mi-ar folosi? Ce póte începe unŭ bietŭ omŭ nenorocitŭ, décă n'are nicĭ capitalŭ, nicĭ amicĭ?

— Nebunule! Laşule! O jumĕtate de anŭ — nu, suntŭ destule şi cincĭ lunĭ.

— Eştĭ deşteptŭ?

— O jumĕtate de anŭ! Aştéptă, acuşĭ îţĭ câştigŭ eu banii.

— Ce-ai ḑisŭ? Pentru Dumneḑeu, în ce chipŭ mi-ai puté tu câştiga acea sumă colosală?

— Nu te amesteca, te rogŭ, în afacerile mele. Spune, mĕ laşĭ sĕ lucrezŭ liberŭ? Jurĭ, că te vei împăca cu tóte ce voiu face?

— Ameţescŭ... dér jurŭ!

John luà în mână unŭ ciocanŭ şi rupse cu multă precauţiune nasulŭ dela statua Americei. Mai lovi odată şi două degete căḑură, — a treia óră, şi o parte a urechii era nimicită, pe urmă piciorulŭ stângŭ dela genunche în josŭ zăcea la pămêntŭ în ruine. John îşĭ luà pălăria şi se depărtà. In curêndŭ se întórse într'o birjă, luà cu elŭ pe artistulŭ cu inima sdrobită şi statua cu piciorulŭ ruptŭ. Pe sculptorŭ îlŭ duse acasă, cu statua mână spre Via Quirinal.

PARTEA IV.

(Scena: atelierulŭ).

— Jumĕtatea de anŭ espiră aḑĭ la 2 óre. Oh, ce chinŭ! Sfîrşitulŭ vieţii mele! Ierĭ n'am cinatŭ nimicŭ. Nu cutezŭ a merge în restaurantŭ. Pantofarulŭ mĕ persecută, croitorulŭ mĕ chinuesce de mórte, stăpânulŭ casei mĕ supĕră alŭ dracului. Pe Iohn, din acea ḑi, nu l'am mai vĕḑutŭ. Ea, décă ne întâlnimu, îmĭ zîmbesce cu gingăşiă, dér tatălŭ ei cu inima împietrită îi interḑice...